

J A , H V O R F O R S E J L E R D U E G E N T L I G I K K E O M V I N T E R E N ?

Er du med på vinterteamet?

TEKST & FOTO SØREN ØVERUP

Hudløst ærligt, det er jo ikke verdens bedste sæson, vi lægger bag os i disse uger, så hvorfor ikke bare fortsætte med at sejle? Der kan dukke masser af super fede dage op – også i løbet af vinteren.

Med sådan en "sommer" behøver jeg ikke nævne det gamle ordsprog: "Der findes ikke dårligt vejr – men kun dårlig påklædning!" Ifølge DMI, ja så har det været en af de koldeste og mest våde somre i mange år. Sejlertøjet har med stor sandsynlighed været flittigt brugt, og måske også mere end normalt. Og netop sejlertøjet, den korrekte påklædning, er naturligvis noget af det vigtigste at have toptrimmet, hvis sæsonen forlænges gennem vinteren. Lag på lag-metoden har vundet indpas, og det er en genial måde at time kropsvarmen på, hvis vejret ændrer sig undervejs – husk det er nemmere at tage et lag af, hvis det bliver for varmt på læns frem for at tilføje yderligere et lag, hvis du har for lidt på.

Gode grunde til at sejle om efteråret

Mange både bliver liggende i vandet hele året, og mange sejler da også en del i efteråret, endda om vinteren, hvis ellers isen holder sig på væk. Efteråret og vinteren kan byde på fantastiske oplevelser på vandet.

Derfor skal du holde båden sejklar:

- ⚓ Havnene er stort set tomme. Der er altid gode pladser at finde. Du behøver ikke at "ligge uden på". Du får pladsen helt for dig selv.
- ⚓ Taler vi efterår, så har restauranter og så videre stadig åbent, og det har alt andet

også. Så er du til sightseeing, kan du stadig gøre det – endda uden at skulle vente i kø!

- ⚓ Efterårsfarverne begynder at titte frem. Skovene er begyndt at vise farver. En tur gennem Bøgestrømmen, Ulvsund og Stege Bugt åbenbarer det ene naturskønne maleri efter det andet. Det samme gælder andre områder i Danmark; for eksempel Guldborg Sund, Als Fjord og Als Sund, for ikke at tale om Svendborg Sund. Længere nordpå er Limfjorden en lise for øjnene. Samt mange, mange flere områder. Langt de fleste jyske fjorde gemmer også et hav af farverige oplevelser.

Tag højde for wind chill factor

Sejler du agten for tværs, og skinner solen, kan du nøjes med lidt varmt under dit almindelige sejlerøj.

Det er bedre, at være klædt for varmt på end for koldt. Bliver du først kold, er det meget svært at få varmen igen. Som tidligere nævnt, det er lettere at tage et lag af for at opnå en behagelig kropstemperatur, end at tage ét på. Nedenstående er en tabel over vindafkølingsfaktor – også kaldet "wind chill factor". Tabellen fortæller ganske enkelt, hvor kold luften føles på kroppen, hvis du udsættes for vind. En jævn brise (7,5 m/sek.) i 10 grader vil føles som tæt på frysepunktet.

Wind chill skal tages alvorligt

Sejler vi agten for tværs, er der (næsten) ingen wind chill. Men så snart vi sejler foran for tværs eller bidevind, får vi den fulde effekt. Sejler vi fem knob i bidevind ved jævn brise, det vil sige 7,5 m/sek., vil den tilsyneladende vind pludselig

være 10-11 m/sek., og så vil temperaturen ikke længere føles som 10 grader, men som omkring frysepunktet og sandsynligvis endda som frostgrader. Den form for kuldepåvirkning er absolut ikke til at spøge med. Desuden er det en god idé at være opmærksom på, at sejl, tovværk og rig også bliver påvirket af kulden. Tovværk og sejl bliver stivere. Knuder kan blive svære at binde eller binde op. Især, hvis du har handsker på.

Vandet er også blevet koldt

Skyller bølgerne ind over stævnen, vil det gennembløde mekanismen i dit rulleforsejl og indhalerinen. Er sejlet også stift af kulde og vand, kan det blive vanskeligere at rulle ind. Det er ikke nødvendigvis et problem – bare man er opmærksom på det.

		Der opstår forfrysninger i ubeskyttet hud i løbet af få minutter.									
		Der opstår forfrysninger i ubeskyttet hud i løbet af få sekunder.									
Vindhastighed (m/sek.)	Lufttemperatur (Celsius)										
	10	5	0	-5	-10	-15	-20	-25	-30	-35	-40
0	10	5	0	-5	-10	-15	-20	-25	-30	-35	-40
2,5	8	4	-3	-9	-14	-19	-24	-30	-36	-41	-46
5,0	6	2	-6	-13	-18	-23	-27	-35	-42	-47	-52
7,5	4	0	-9	-17	-22	-27	-31	-40	-48	-53	-58
10,0	2	-3	-12	-21	-26	-31	-35	-45	-54	-59	-64
13,0	0	-6	-15	-25	-30	-35	-39	-50	-62	-65	-70
15,5	-2	-9	-18	-29	-34	-39	-43	-55	-68	-71	-76
18,0	-4	-12	-21	-33	-38	-43	-48	-60	-74	-77	-82
20,5	-6	-15	-24	-37	-42	-47	-51	-65	-80	-83	-88

"DER FINDES IKKE DÅRLIGT VEJR – MEN KUN DÅRLIG PÅ- KLÆDNING!"

Hvad skal der til?

Naturligvis skal der tages nogle forholdsregler ved sejlads om efteråret. Varme i båden er næsten nødvendigt, og uundværlig hvis der skal overnattes. Ellers kan man medbringe en ledsager til at dele dynen med og derved holde varmen.

Den tidligere nævnte korrekte påklædning er der til gengæld ingen vej uden om. Man ifører sig som nævnt lag på lag. Fleece, sweater, rullekrave, langt undertøj, hue m.m. er alt sammen noget, vi bruger om vinteren – især hvis vi dyrker en eller anden form for vintersport, såsom at stå på ski.

Ser du godt efter i klædeskabet, begrænser udgiften sig måske til et par rigtige gode handsker. Derudover har vi alle sammen vores sejlerøj.

Planlæg turen

Når du nu har læst alt dette, så siger du måske: Mig, sejle om efteråret – du må da være gal!

Men faktisk bør det ikke skræmme. Alle forholdsregler er de samme, som vi burde bruge, når vi sejler sommersejlad. Vær klædt ordentligt på efter forholdene, brug redningsvest og livliner. Undgå at falde i vandet.

Vi skal bare være lidt mere forsigtige, når sommeren er omme, og både vind og vand

bliver koldere. Er der udelukkende tale om pleasure, altså ren hyggesejlad, så er et godt tip at holde sig fra direkte kryds. Vælg tidspunktet for turen med omhu og forsøg at planlægge, så du får vinden ind agten for tværs eller blot sejler halvvind.

Skift gerne tit rorsmand – på den måde kan det blive en fornøjelige tur for alle om bord.

Som efterårssejler venter der dig en masse herlige oplevelser. Ikke blot naturen, men også hyggen. Der er noget specielt ved at sidde under ruf og spise aftensmad i stearinlysets skær.

Om efteråret er himlen også mørk, faktisk knaldsort, så hvis du ligger for anker, kan du se og beundre den enorme stjernehimmel.

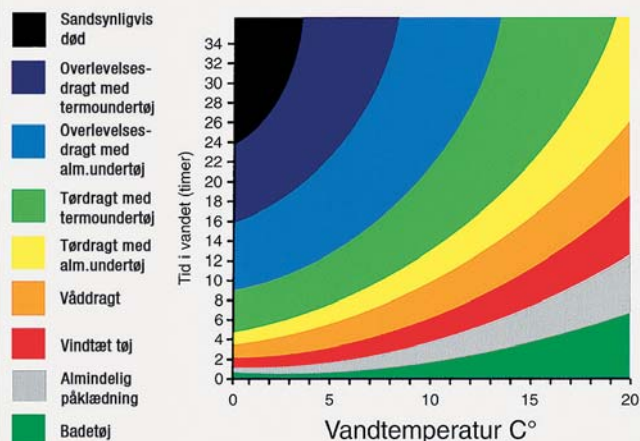
Klædt på til sejlads i vinterhalvåret

- ⚓ Langt undertøj. Enten i uld eller silke. Det hjælper til med at holde varmen. Uldundertøj fås for mellem 150–250 kr. Silke er mere kostbart, men kan fås til under 500 kr. Står du på ski, kan det tjene begge formål.
- ⚓ Rullekrave i uld er også en nødvendighed. Køb gerne et par forskellige tykkelser, da den tykke nogle dage er for varm, og den tynde for kold.
- ⚓ Ekstra sweater. Igen både en tynd og en tyk. Flere lag gør det lettere at bevæge sig. Hellere to-tre tynde lag end et tykt.
- ⚓ Uldne sokker. Bliver dine fødder først kolde, er det svært at få varmen igen.
- ⚓ Sejlerstøvler. Dine gummistøvler kan godt anvendes, men rigtige sejlerstøvler vil vi klart anbefale.
- ⚓ Hue. Ingen vej uden om en hue. En balaclava eller elefant-hue holder dig dejlig varm.
- ⚓ Gode vindtætte handsker. Som minimum et par sejlerhandsker med fingre. Et par gamle motorcykelhandsker kan også bruges. De er fuldkommen vind- og vandtætte, men stadig fleksible.
- ⚓ Rigtige gode solbriller. Solen hænger lavere på himlen, og den kan være meget skarp. Desuden beskytter solbrillerne dine øjne mod vinden.
- ⚓ En tætsiddende fleece med høj krave er god. Nogle fleece er endda vandtætte. De holder på varmen og vejer ikke noget.

Død på grund af kulde

Bevidstløshed indtræffer tit på halvdelen af den tid, der er angivet i skemaet.

Kvaliteten af en dragt og en persons fysik kan ændre den anførte rækkefølge. Kurvernes usikkerhed øges med stigende vandtemperatur.

Personlig sikkerhed

Som bekendt er vandet koldt. Ved efterårssejlads bør alle altid bære redningsvest hele tiden. Det er også en rigtig god idé at montere og bruge livliner. En tur i vandet kan hurtigt få alvorlige konsekvenser. Selv i vindtæt tøj indtræffer bevidstløshed efter kun et par minutter, når vandet er 10 grader. Se skema.